

ROVVILTNEIMNDA I REGION 6

Møre og Romsdal, Trøndelag

Møteprotokoll

Utvalg: Rovviltneimnda i region 6 Midt-Norge

Møtested: E-post

Dato: 7. juli 2025

Total møtetid inkludert forberedelse: 1 time

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Bente Estil	Leder	Trøndelag fylkeskommune
Mattias Jåma	Nestleder	Sametinget
Elise Holtan Pavall	Medlem	Sametinget
Tomas Iver Hallem	Medlem	Trøndelag fylkeskommune
Ingvill Dalseg	Medlem	Trøndelag fylkeskommune
Geir Stenseth	Medlem	Møre- og Romsdal fylkeskommune

Saksliste

26/25 Ytterligere utvidet kvote for betinget skadefelling brunbjørn i region 6 i 2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge	26/2025	07.07.2025

26/25 Ytterligere utvidet kvote for betinget skadefelling brunbjørn i region 6 i 2025

Dokumenter til saken

- Brev fra Klima- og miljødepartementet datert 28. april 2025 (vedlegg)
- Brev fra Klima- og miljødepartementet datert 19. mai 2023 (vedlegg)
- [Klageavgjørelse av kvote for betinget skadefelling av bjørn i region 6 i 2024](#)
- [NINA rapport 2594](#)
- [NINA-rapport 1952](#)
- NINA rapport 2585
- [Vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn region 6 Midt Norge 2025/2026 sak 17/25](#)
- [Vedtak om utvidet kvote for betinget skadefelling av bjørn i region 6 Midt Norge 2025/2026 sak 25/25](#)

Bakgrunn

Det vises til forhåndsvarsel om e-postmøte sendt fra sekretariatet til rovviltnemndas medlemmer den 4. juli 2025.

Når kravene i § 7 og de regionale bestandsmålene, jf. § 4 første ledd bokstav e, er oppfylt, har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften § 8. For brunbjørn legges data for siste års yngling til grunn jf. § 7. Rovviltforliket av 2011 punkt 2.1.3 andre avsnitt og rovviltforskriften § 7 første ledd, fastslår at selv om det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen ikke er nådd, overføres vedtaksmyndigheten for brunbjørn til de regionale rovviltnemndene når det er 10 ynglinger eller mer i Norge, med mindre det foreligger særskilte grunner for noe annet. Av siste offisielle statusrapport fra bestandsovervåking av brunbjørn ([NINA rapport 2594](#)) framgår at det er beregnet 11,4 ynglinger av bjørn nasjonalt.

Det følger videre av rovviltforliket av 2011 punkt 2.3.1 tredje avsnitt at Klima- og miljødepartementet (KLD) skal gi retningslinjer til de regionale rovviltnemndene der bestandsmålet ikke er nådd. Vi viser til mottatt brev fra Klima – og miljødepartementet av 19. mai 2023 (vedlegg), hvor det er gitt retningslinjer til nemndene i regioner der bestandsmålet ikke er nådd og til brev fra KLD av 28. april 2025 (vedlegg) hvor KLD fortsatt viser til retningslinjene gitt i brevet av 2023.

Klima og miljødepartementet har i e-post av 17. juni gitt sekretariatet beskjed om at rovviltnemnda fortsatt er ansvarlig myndighet dersom kvote for betinget skadefelling som nemnda har fastsatt fylles. KLD mener det i en slik situasjon i utgangspunktet er hensiktsmessig at nemnda vurderer spørsmålet om en eventuell ny kvote i første instans. KLD mener dette gjelder for region 6, selv om det regionale bestandsmålet ikke er nådd og nemndas vedtaksmyndighet følger av rovviltforskriften § 7 første ledd andre punktum, jf. brev fra departementet av 28. april 2025.

Rovviltnemnda region 6 vedtok i møte den 14. mai en kvote for betinget skadefelling på inntil 3 bjørner i region 6 i 2025. Den 16. juni 2025 ble denne kvoten fylt. Rovviltnemnda fattet så vedtak

om utvidet skadefellingskvote for bjørn i møte den 18. juni 2025, og denne kvoten ble fylt den 7. juli 2025 (kl 08:30). Det er fortsatt tidlig i beitesesongen. Sekretariatet mener det er nødvendig å øke kvoten for betinget skadefelling igjen, slik at Statsforvalteren kan benytte dette virkemiddelet for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå på husdyr eller tamrein gjennom resten av beitesesongen.

Om betinget skadefelling

Skadefelling er hjemlet i naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 8; skadefelling av brunbjørn, gaupe, jerv og ulv er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå på husdyr eller tamrein. Rovviltnemnda eller Miljødirektoratet setter en kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften henholdsvis §§ 8 og 13, og fellingstillatelse gis av Statsforvalteren innenfor den kvote og de vilkårene som er satt, jf. § 9, og føringer gitt i rovviltforliket. Kvoten som vedtas for bjørn gjelder i perioden 1. juni til 15. februar året etter, jf. § 8 første ledd siste punktum.

Skadefelling retter seg mot et skadevoldende individ, og skal være begrenset i tid og rom. Jf. rovviltforskriften § 9. Skadefelling er ikke et virkemiddel for å regulere en bestand. Regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt. En skadefellingskvote settes blant annet ut ifra det en forventer er realistisk at kan bli felt under skadefelling gjennom beitesesongen. Felling etter skadefellingsregimet kan bare skje dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning.

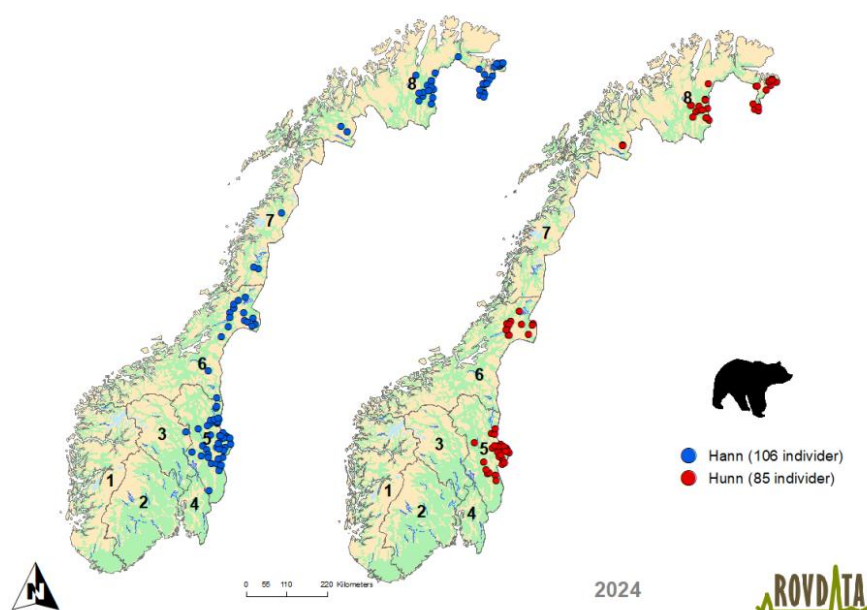
Om lisensfelling

Lisensfelling av fredet rovvilt er hjemlet i naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b og c, jf. rovviltforskriften § 10. I rovviltforskriften § 10 framgår det at *«dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.»*

Bestandsstatus og utvikling hos brunbjørn i region 6

Ved hjelp av DNA-analyser har vi en god oversikt over brunbjørnens bestandsstørrelse og geografiske utbredelse i Norge. Innsamling av DNA-materiale startet i 2006, og er et verktøy for å beregne et minimumstall for hvor mange brunbjørner som har vært innom Norge et gitt år.

Siste bestandsrapport for bjørn i Norge (NINA Rapport 2594) viser at det i 2024 ble registrert totalt 1420 prøver nasjonalt. Av disse ble 678 prøver testet (mot 1669 prøver i 2023 og 1389 i 2022). Av disse kunne man individbestemme og fastslå at 191 brunbjørner hadde vært i Norge i 2024, fordelt på 106 hannbjørner og 85 binner (figur 1). Dette er en økning på 13 individer (7 %) sammenlignet med i fjor, og det høyeste antallet individer som er påvist siden den DNA-baserte overvåkingen av brunbjørn ble landsdekkende i 2009.

Figur 1: Geografisk lokalisering av individbestemte prøver (n = 678) i 2024 påvist med DNA-analyse. Hvert individ vises som det geografiske midtpunktet til DNA-prøver fra individet. Kilde: NINA Rapport 2594.

I region 6 ble det samlet 115 DNA-prøver i 2024 (mot 150 i 2023 og 210 prøver i 2022). Det ble påvist totalt 29 bjørner, hvorav 17 hanner og 12 binner (tabell 1). Ett individ (hann) er påvist både i region 6 og region 5 i 2024. I henhold til NINA rapport 2594 er det altså en økning på 11 bjørner (61 %), fra 2023 til 2024.

Dokumentasjon på antall ynglinger av brunbjørn er utfordrende sammenlignet med de andre rovviltartene, mye fordi man ikke kan spore på snø. Det er derfor laget en modell som beregner hvor mange brunbjørnkull som teoretisk fødes årlig i Norge (Bischof & Swenson 2010). Denne modellen baserer seg på de årlige DNA-undersøkelsene i Norge, sammen med kunnskap fra studieområder i Sverige om bl.a. bjørnens arealbruk, kjønnsfordeling, aldersfordeling i bestanden, binneres alder ved første kull og dødelighet. Modellen estimerer at det ble født 11,4 ynglinger i Norge i 2024 [5,9 – 17,4]. For region 6 er det estimert at det ble født 2,2 kull av brunbjørn i region 6 i 2024 [0 – 5,0], en økning fra forrige år (tabell 1).

Tabell 1: Antall registrerte bjørner fordelt på kjønn og estimert antall ynglinger i region 6 i perioden 2015 - 2024.

År	Ynglinger	Hannbjørner	Hunnbjørner
2015	1,4	11	8
2016	1,8	20	11
2017	2,1	19	12
2018	1,9	20	12
2019	1,9	22	12
2020	2,9	12	17
2021	1,6	16	9
2022	1,4	15	9
2023	1,5	10	8
2024	2,2	17	12

Oppnåelse av bestandsmål i region 6 påvirkes av svensk bjørneforvaltning

For bjørn har regionens bestandsmål ikke blitt oppnådd i 2024, og målet er kun nådd en gang (i 2020) siden det ble politisk vedtatt. [NINA-rapport 1952](#) konkluderte med at forvaltningsområdet har nok areal til å ivareta tre årlige ynglinger, men at egnet habitat er adskilt geografisk av fjellområdene til et sør-østlig område inn mot Sverige og et sør-vestlig område mot Namdalen. Rapporten beskriver at egnet habitat utenfor forvaltningsområdet både i Sverige og vest for E6 skaper utfordringer med at det er veldig få binner som kun befinner seg innenfor forvaltningsområdet. Rapporten konkluderer med at svensk forvaltning av bjørn i grenseområdene inn mot Norge og rovviltregion 6 har stor betydning for mulighetene til å oppnå det regionale bestandsmålet for bjørn i region 6. Jämtlands bestandsmål er på 650 individer. Det er samtidig et mål at de svenske samebyene skal ha maksimalt 10 % tap av rein til rovvilt. Forvaltningstiltak som lisensfelling av bjørn og skadefelling av bjørn benyttes, og innenfor Jämtlands län var lisensfellingskvoten høsten 2024 på 121 bjørn, av disse ble en kvote på 36 tildelt de områdene som ligger nærmest forvaltningsområdet for bjørn i Trøndelag.

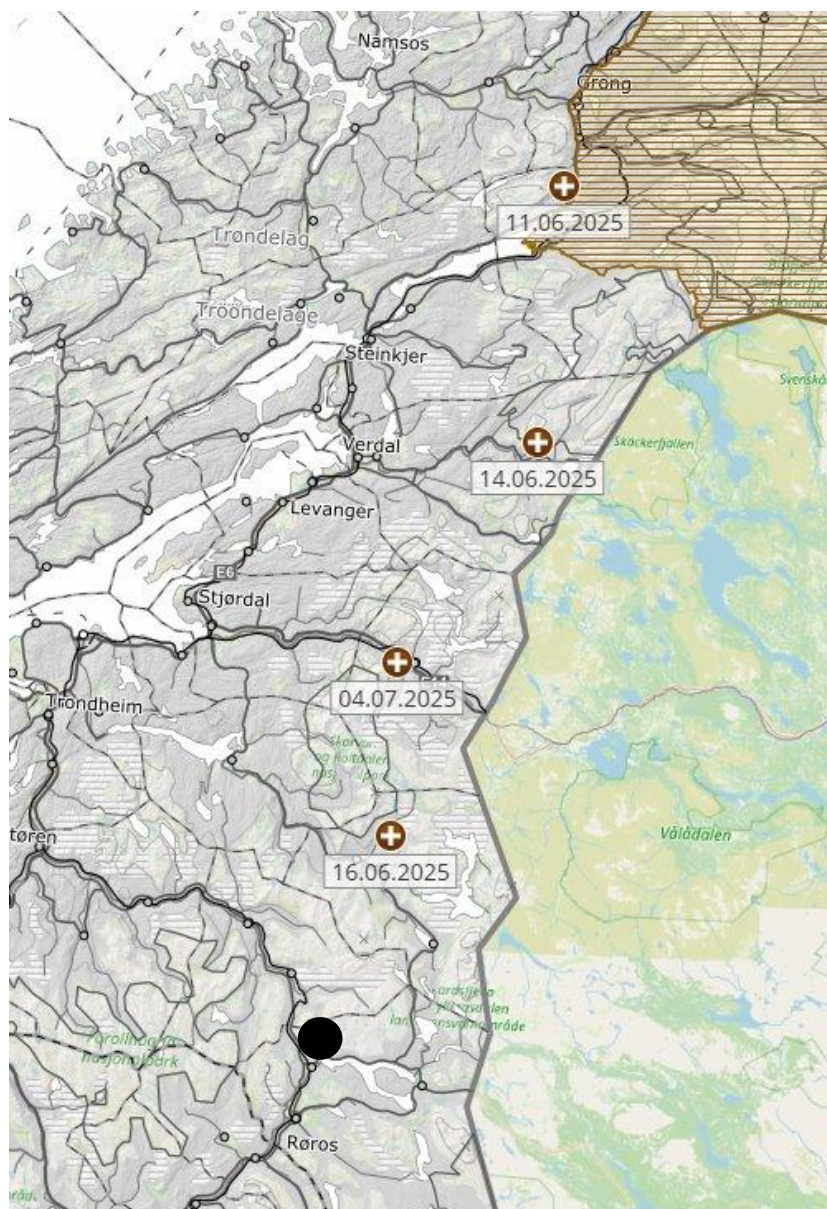
NINA-Rapport 1952 sier at avskytingen i Sverige sannsynligvis vil fortsette å påvirke den fremtidige bestandsutviklingen i forvaltningsområdet, og at oppnåelse av bestandsmålet dermed sannsynligvis vil være mer avhengig av en økning i antallet binner i de vestre delene av forvaltningsområdet sammenlignet med områdene på grensen mot Sverige. I de vestre delene av forvaltningsområdet ser man de siste årene at flere binner har benyttet arealer både innenfor og utenfor forvaltningsområdet.

Oppdatert informasjon om avgang av bjørn i region 6

I perioden 01.01.2015 til 07.07.2025 er det registrert avgang på 44 brunbjørner i Midt-Norge. De aller fleste er felt under skadefelling, i tillegg kommer dødsårsaker som påkjørsler, ekstraordinære uttak og nødverge.

Etter at vedtak om kvote for betinget skadefelling ble vedtatt av rovviltnemnda den 14.05.2025 og vedtak om utvidet kvote ble fattet den 18.06.2025 er det registret avgang av fem bjørner; en binne og fire hannbjørner (DNA foreløpig ikke analysert) (figur 3). Disse er felt på skadefelling etter vedtak av statsforvalteren, og bakgrunnen for tillatelsene er skader på sau. I tabell 2 er informasjon om binner som inngår i beregningen av antall ynglinger i region 6 i 2024 og status per 07.07.2025.

I 2024 ble det registrert avgang av to bjørner (en binne og en hannbjørn) i region 6. Begge ble felt under skadefelling. Avgangen av voksen brunbjørn skjer i hovedsak gjennom skadefelling, og forvaltningen har slik relativt god oversikt over den samlede belastningen. En må imidlertid merke seg at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet grunnet infanticid (ungedrap), og felling av store bjørnehanner medfører økt forekomst av infanticid året etter.

Figur 3: Kartet viser bjørner felt i region 6 per 07.07.2025 (n = 5). Bjørnen felt i Røros den 7. juli 2025 har en ca plassering i kartet (svart sirkel). Brun skravur angir forvaltningsområde for bjørn, (kilde: Rovbase.no).

Tabell 2: Oversikt over binner som inngår i beregningen av antall ynglinger i region 6 i 2024, og status per 07.07.2025. Kilde: NINA rapport 2594.

Binne ID	Påvist første gang	Status per 16.06.2025	Kommentar
NT207	2024		
NT97	2011		
NT102	2013		
NT206	2024		
NT115	2014		
NT125	2016		
NT202	2024		

NT197	2022	Død?	Sannsynligvis felt på skadefelling 2025
NT161	2019	Død	Felt på skadefelling i Norge 2024
NT199	2023		
NT192	2022		
NT174	2020		

Tap og skadesituasjoner

Det har den siste 10-årsperioden blitt påvist et varierende antall skader på beitedyr forvoldt av bjørn i regionen. En sammenstilling av påviste skader forvoldt av bjørn på sau og tamrein for perioden 01.01.2015-07.07.2025 finnes i tabell 3. Enkelte områder har årvisse relativt store skader, disse foreligger ofte nær det norske forvaltningsområdet for bjørn, eller nært svenskegrensen. Videre medfører streifende bjørner (som oftest hannbjørner) at skader kan forekomme også i andre områder. Per 18. juni 2025 var det påvist 15 beitedyr tapt til bjørn i 2025. Ny status per 7. juli er 109 beitedyr dokumentert tapt til bjørn så langt i 2025 (figur 4). I 2024 ble det påvist 40 sau og 1 rein tapt til bjørn. Statsforvalteren erstattet totalt 239 sau/lam for beitesesongen 2024, og 142 tamrein for reindriftsåret 2023/2024 som tapt til bjørn.

Tabell 3: Oversikt over antall påviste skader forvoldt av bjørn på sau og tamrein for perioden 01.01.2015-07.07.2025.

Kommune	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Sum
Flatanger				2				16				18
Grong	10	31	63	20	74	39		14		6	10	267
Holtålen		8	8	9	5							30
Høylandet	1	14	8	1	17	21						62
Indre Fosen				49								49
Levanger		1										1
Lierne	19	13	2	11		2		15	4	2		68
Meråker		48	46	62		15					6	177
Midtre Gauldal		10	12	18								40
Namsos		1		1		34	5	10		1		52
Namsskogan	10	16	3	9	75	30	1			19		163
Overhalla	9	2	5		4	3	11	2	1			37
Osen								3				3
Røros		6					24			5	10	45
Røyrvik		1										1
Selbu		43		44	23	10					3	123
Snåsa	52	33	65	16	14	23	44	77	14	3	23	364
Steinkjer	2		8	19	9	6	27	35	3	1	8	118
Stjørdal		2	3	9		1					1	16
Tydal				13	10	3				4	1	31
Verdal	32	33	15	27	13	1	1	61	18		47	248
Åfjord				2								2
Sum	135	262	238	312	244	188	113	233	40	41	109*	1915

Det er relativt få dokumenterte skader av bjørn på tamrein i regionen, men sekretariat anser at det er vanskelig å dokumentere bjørnens predasjon på kalv i kalvingstid, slik at omfanget kan være noe underestimert. Overlapp mellom kalvingsområder og bjørneforekomst vil kunne ha stor betydning for skadepotensialet. Det skandinaviske bjørneprosjektet har i [rapport 2016 – 1](#) gjort en vurdering rundt brunbjørnens potensielle predasjon på tamrein i Norge. Vi gjengir nedenfor denne rapportens tabell nummer 4. Disse predasjonsratene ligger til grunn for Statsforvalterens vurdering av antall rein som skal erstattes til bjørn, basert på registrert forekomst. For mer informasjon om bjørnens predasjon på tamrein vises det til rapporten i sin helhet.

Tabell 4. Bjørnens gjennomsnittlige predasjonsrater på kalv og simler fordelt på kjønn i skogssamebyer, og antatte predasjonsrater på kalvingsland i fjellsamebyer i Norrbotten i Sverige og på vårbeite i de aktuelle reinbeitedistriktene i Trøndelag i Norge.

Kategori bjørn	Kategori rein	Kalvingsland i skogssamebyer*	Kalvingsland i fjellsamebyer**	Vårbeite i Norge
Binner	Kalv	14,1	8,5	14,1
Hanner	Kalv	6,7	4,0	6,7
Binner	Simle	0,4	0,2	0,4
Hanner	Simle	0,6	0,4	0,6

*Predasjonsratene er gjennomsnitt hentet fra Karlsson m. fl. 2012, se tabell 1. ** Antatt ca 40% reduksjon.

Kilde: Utklipp av tabell 4, fra side 10 i Det skandinaviske bjørneprosjektets [rapport 2016-1: «En vurdering av brunbjørnens potensielle predasjon på tamrein i Norge.»](#)

NINA har gjennomført et forskningsprosjekt på drapstakt hos bjørn på rein i Idre Sameby i Sverige i perioden 2019-2022. I mars kom sluttrapporten fra dette prosjektet: [Bjørnens predasjon på tamrein – Sluttrapport fra Bjørn- og tamreinprosjekt i Idre, Sverige. NINA rapport 2585.](#) I rapportens konklusjon står det blant annet følgende:

«Totalt ble 33 bjørner GPS-merket, noe som resulterte i 9 719 klustre om våren (1. mai – 20. juni) og 6 063 om sommeren (21. juni – 20. september) og funn av 410 kadavre fra seks ulike bytte-dyrarter. Om våren i årene 2019–2024 oppholdt 16 av de 33 bjørnene seg blant kalvende rein i mer enn ett døgn, og i løpet av 480 dager tok disse 160 reinkalver og 15 voksne rein. Gjennomsnittlig antall rein tatt per bjørn om våren (1. mai – 20. juni) var 5,5 reinkalver og 0,52 voksne rein, med en daglig drapstakt på 0,31 reinkalver og 0,02 voksne rein. Drapstakten var høyere på fjellet (2,70 reinkalver per dag) enn i skogen (0,19 reinkalver per dag). Idre sameby har en lavere drapstakt enn skogssamebyene i Norrbotten om våren, fordi overlappet mellom bjørn og rein er mindre. Reinen i Idre oppholder seg 80 % av tiden på fjellet, mens bjørnene er der under 4 % av tiden. Likevel var 41 % av reinkalvene bjørnene tok på fjellet.

Det var betydelig variasjon mellom individer og mellom år for samme individ. En statistisk modell som tok hensyn til denne variasjonen viste at en gjennomsnittlig bjørn tok 3,75 reinkalver i løpet av våren. DNA- og GPS-data fra 2022 antyder at opptil 36 bjørner kan ha vært i Idre-området, med et anslått tap på 58–127 reinkalver til bjørn som tilsvarer 16–36 % av tapene i Idre sameby før kalvemerking. Om sommeren tilbrakte 24 av de 33 GPS-merkede bjørnene til sammen 1 126 dager blant reinen, hvor de tok 21 reinkalver og 21 voksne rein. Drapstakten var da betydelig lavere – 0,02 reinkalver og 0,02 voksne rein per dag – bare 6,5 % av vårens nivå. Likevel blir flere rein tatt om sommeren i Idre enn i Norrbotten, trolig på grunn av reinens habitatbytte etter kalvemerking».

Figur 4: Kart med påviste skader på sau og rein forvoldt av bjørn i perioden 01.01.2025 - 07.07.2025 (n = 109). Der mer enn en skade/kadaver er funnet gjengis antall påviste skader med tall. Brun skravur angir forvaltningsområdet for bjørn og grønn skravur angir kalvingsområder for tamrein (Kilde: Rovbase.no).

Vurdering av naturmangfoldloven

Brunbjørn er fredet i Norge. Felling kan likevel tillates blant annet for å forhindre skade på husdyr og tamrein jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd, bokstav b. Etter andre ledd er det et krav at uttak ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Naturmangfoldloven må forstås slik at den oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang. For brunbjørn er det skade på bufe og tamrein som er aktuelle skadetyper i region 6. Etter sekretariatets vurdering vil det med stor sannsynlighet kunne oppstå skadesituasjoner i region 6 også kommende beitesesong.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 skal ligge til grunn for all utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfoldet, jf. § 7, og vurderingene skal framgå av beslutningen. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 8, jf. også rovviltforskriften § 7 andre ledd og § 3 tredje ledd. Biologien og økologien til brunbjørn er godt undersøkt, og gjennom Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt følges bestandsstatus og -utvikling for arten godt. Det er

utfordrende å forvalte små bestander; uttak og tilfeldige hendelser kan ha stor betydning for bestandens utvikling.

Sekretariatet viser til prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt, jf. rovviltforskriften § 1 og forvaltningsplanen for rovvilt i region 6. Med differensiert forvaltning menes at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltartene, dette er i henhold til den todelte målsettingen om at vi skal ha både beitebruk i utmark og levedyktige rovviltbestander. Forvaltningsplanens sonering mellom prioriterte beiteområder og områder som er viktige for å oppnå bestandsmålene for rovvilt vil ligge til grunn for Statsforvalterens vurderinger ved saksbehandling av søknader om fellingstillatelse for betinget skadefelling. Terskelen for å innvilge en fellingstillatelse vil være høyere i områder som er prioritert for å oppnå bestandsmålet for rovvilt og hvor det er iverksatt tyngre forebyggende tiltak enn i prioriterte beiteområder. Ved å bruke differensiert forvaltning mener sekretariatet at prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, herunder lokalisering, i naturmangfoldloven § 12 er ivarettatt.

Skadepotensialet kan mest effektivt reduseres gjennom tiltak som skiller beitedyr og bjørn, f.eks. forsinket slipp, tidlig nedsanking eller hjemmebeite. Dette er imidlertid inngripende tiltak som legger begrensninger på beitebruken. Det fremgår av rovviltforliket at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Dette innebærer blant annet at beitenæringen skal tilpasses rovvilt i rovviltprioriterte områder, mens det i beiteprioriterte områder skal være lav terskel for uttak av rovvilt. Sekretariatet viser til at skadefelling ikke er et virkemiddel for å regulere bestanden, men at formålet er å håndtere akutte skadesituasjoner. Statsforvalteren skal gjøre en vurdering av om formålet kan nås på annen tilfredsstillende måte i hvert tilfelle der det kan være aktuelt å gi skadefellingstillatelse, der også prinsippet om differensiert forvaltning skal legges til grunn.

Sekretariatet mener at den vitenskapelige dokumentasjonen som foreligger om bestandsstatus og utvikling for brunbjørn gir tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å kunne anbefale en utvidet kvote for betinget skadefelling av brunbjørn, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. §§ 9 og 11 anses ikke som relevante i denne sammenheng. Rovviltforskriftens kommentarer til § 7 andre ledd sier at ved vurdering av kvote for lisensfelling og betinget skadefelling skal rovviltneemnda gjøre en samlet vurdering av bestandsstatus og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen.

Føringer i Rovviltforliket for brunbjørnbestanden i region 6

I punkt 3.1. i rovviltforliket er størrelsen på brunbjørnbestanden ut ifra antall ynglinger bestemt. Her heter det:

"(...) Det skal tilstrebes et jevnere forhold mellom binner og hannbjørn enn i dag, jf. pkt. 2.2.17 og 2.2.18, og det settes et tak på antall hannbjørner slik at dette ikke skal overstige 1,5 ganger antallet binner. Dog ikke slik at uttaket av hannbjørn tas innenfor binneområdene. Antallet binner settes til 6,5 pr. yngling."

Det nasjonale overvåkningsprogrammet har, basert på DNA-kartlegging kommet fram til det var 12 binner og 17 hannbjørner i region 6 i 2024. Sekretariatet fastslår at region 6 ligger under bestandsmål på 3 årlige ynglinger. Sekretariatet viser til naturmangfoldloven sin vektlegging av kunnskapsgrunnlag og føre-var-prinsippet, jf. §§ 8 og 9, videre til pkt. 3.1 i rovviltforliket, samt til kjent avgang av brunbjørn i Midt-Norge de siste år.

Lisensfelling er et forvaltningstiltak som skal begrense veksten og/eller begrense utbredelsen av en bestand jf. naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b og c, jf. rovviltforskriften § 10. Med bakgrunn i bestandsstatus og avgang av bjørn de siste årene mener sekretariatet at åpning av

lisensfelling av brunbjørn i region 6 vil stride mot hensikten med lisensfelling og føringer i brev av 19. mai 2023 fra Klima- og miljødepartementet. Som i saksframlegg til den 14. mai 2025 og 18. juni 2025 anbefaler fremdeles sekretariatet at rovviltnemnda kun fastsetter kvote for betinget skadefelling i 2025.

Kvote for betinget skadefelling og samlet belastning

Bestanden av brunbjørn nasjonalt ligger under det fastsatte bestandsmålet, samtidig har det vært en økning i antall estimerte ynglinger de siste årene (fra 8,1 i 2021 til 11,4 i 2024). Bestanden av brunbjørn i region 6 var under bestandsmålet i 2024. I saksframlegg til vedtaket den 14. mai gjorde sekretariatet vurderinger rundt samlet antall bjørner som kan felles på skadefelling og for muligheten til å nå bestandsmålet kommende år i regionen. Sekretariatets tilrådning var da en kvote på tre bjørner. Ut fra skadehistorikk og skadeomfang på husdyr og tamrein forårsaket av brunbjørn samt tidspunkt på året anser sekretariatet at rovviltnemnda kan vedta en utvidet kvote for betinget skadefelling på brunbjørn. Vilåarene til å fatte nytt vedtak om kvote for skadefelling i rovviltforskriften § 7 jf. § 8 og naturmangfoldloven § 18 anses som oppfylt.

Sekretariatet viser til den todelte målsettingen om å ivareta både rovvilt og beitenæringen, nedfelt i rovviltforliket. Hensynet til å oppnå bestandsmålet for bjørn i region 6 på tre årlige må derfor sees i sammenheng med en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet innenfor den todelte målsettingen. For å oppnå den todelte målsettingen mener vi at det er riktig å fastsette ny kvote for betinget skadefelling av bjørn i region 6, selv om bestandsmålet for regionen ikke er nådd, slik at Statsforvalter med sin kunnskap om regionen kan håndtere akutte skadesituasjoner så raskt som mulig når det er nødvendig. I tråd med den todelte målsettingen er det viktig at oppbyggingstakten for å oppnå det regionale bestandsmålet for bjørn tar hensyn til at beitebrukerne får nødvendig tid til tilpasninger.

Felling av binner vil kunne redusere muligheten til at bestandsmålet nås de kommende årene. Forekomsten av binner i region 6 er i all hovedsak knyttet til forvaltningsområdet for bjørn, selv om det også er registrert et fåtall binner som har hele eller deler av leveområdet sitt utenfor det avsatte området. Mange av binnene har også deler av sitt leveområde i Sverige. Av de 12 binnene som var med i bestandsberegningen for 2024 vet vi at NT161 ble felt i 2024. I tillegg mener statsforvalteren at det er svært sannsynlig at binner som ble felt i Snåsa den 11.06.2025 var NT197 men vi tar forbehold siden DNA er foreløpig ikke analysert. Statsforvalteren mener at fellingsene av binner, trolig vil ha betydning for bestandsoppnåelsen for årene fremover. For å kunne nå den todelte målsettingen om å ivareta både rovvilt og beitenæring, forutsigbarhet for beitenæringen i beiteprioriterte områder og unngå økt konfliktnivå er det likevel nødvendig med en kvote for betinget skadefelling som skal kunne brukes i akutte tilfeller.

Sekretariatet mener at det må også tas spesielt hensyn til bjørnebinner og unger i følge med binner, dette i henhold til føringer i brev fra Klima- og miljødepartementet av 19. mai 2023 hvor det står at dagens forvaltningspraksis er at binner med unger og dens unger er unntatt fra tillatelse for felling. Sekretariatet viser også til [klageavgjørelse av 8. juli 2022](#) fra Klima- og miljødepartementet:

«En tydelig soneforvaltning er et sentralt virkemiddel i rovviltforvaltningen. Generelt er det derfor lav terskel for å felle bjørn som gjør skade utenfor bjørneprioritert område. I en situasjon der vi ligger under bestandsmålet både nasjonalt og i regionene 6, 7 og 8, vil det for binner som opptrer i beiteprioritert område være en høyere terskel enn lav for å tillate skadefelling. Departementet senker likevel terskelen fra høy til midlere».

Konklusjon

Det vises til rovviltnemndas vedtak av 14. mai 2025 om kvote for betinget skadefelling av bjørn i region 6 og nemndas vedtak om utvidet kvote av 18. juni 2025. Rovviltnemnda fastsatte først en kvote på tre (3) brunbjørn og videre en utvidet kvote på to (2) bjørn i region 6. Kvoteene er fylt etter skadefelling av fem bjørner per 7. juli 2025, og enda gjenstår over halve beitesesongen. Sekretariatet har gjort en ny vurdering av skader forårsaket av brunbjørn på beitedyr i regionen, jf. prinsippet om en arealdifferensiert forvaltning, og viser for øvrig til de vurderinger som er gjort angående bestandsstørrelse og skadepotensial. På dette grunnlag er det behov for utvidelse av kvoten for betinget skadefelling av brunbjørn som kan iverksettes av Statsforvalteren etter rovviltforskriften § 9, dersom skadesituasjonen tilsier det.

Etter sekretariatets vurdering er det nødvendig å utvide kvoten for betinget skadefelling med ytterligere tre dyr, slik at total kvote blir åtte (8) bjørn i 2025. Dette åpner for et relativt høyt uttak av bjørn i regionen. Samtidig er det slik at kvoten kun kan benyttes dersom det er nødvendig i akutte situasjoner, og statsforvalter må tilpasse sin praksis til at kvoten ideelt sett skal vare hele perioden ut. Sekretariatet vurderer at økning av kvoten ikke vil true bestandens overlevelse, men oppbyggingen av bestanden opp mot regionens bestandsmål vil kunne ta lengre tid. Sekretariatet anbefaler ytterligere utvidelse av kvote, men presiserer at dette er grunnet ivaretagelse av den todelte målsettingen for å redusere skader på beitedyr og vi vektlegger at man fremdeles er under halvveis i beitesesongen. Dermed bør statsforvalteren ha anledning til å innvilge skadefellingstillatelse på bjørn ved akutte skadesituasjoner med stort potensial for videre skader.

Sekretariatets tilrådning

- 1. Rovviltnemnda viser til de nasjonale målsettingene om tre årlige ynglinger av brunbjørn i region 6. Nemnda viser til at bestanden av brunbjørn nasjonalt er 11,4 ynglinger i 2024, og at rovviltnemnda derfor har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i 2025 for region 6, jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 4 og 7.*
- 2. For å forebygge betydelige skader på husdyr og tamrein forårsaket av brunbjørn anser rovviltnemnda at det er behov for en kvote for betinget skadefelling i region 6. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om brunbjørnens bestandsstatus og -utvikling i Midt-Norge.*

Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte kvoten for skadefelling på tre dyr ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller for stor samlet belastning. Forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 vil ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også rovviltforskriften §§ 1, 6 og 9. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfoldloven § 12 vurdert. Rovviltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 er relevant i denne sammenheng.
- 3. Det fastsettes en kvote på tre (3) brunbjørner for betinget skadefelling.*
- 4. Rovviltnemnda setter som vilkår at bjørnebinne(r) med unge(r) og dens unger er unntatt fra tillatelse for felling. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt*
- 5. For binner uten unge(r) som opptrer som skadevolder utenfor forvaltningsområdet vil terskelen for skadefellingstillatelse være midlere, ikke høy.*
- 6. Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor forvaltningsområdet for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.*

Når kvote etter forskriften § 8 er vedtatt, belastes irregulær avgang av rovvilt i regionen denne kvoten, jf. § 7 siste ledd.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Rovviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Behandling

Samtlige medlemmer av rovviltnemnda støttet sekretariatets tilrådning:

Navn	E-post mottatt
Bente Estil	07.07.25 kl 12:30
Mattias Jåma	07.07.25 kl 13:14
Elise Holtan Pavall	07.07.20 kl 13:03
Tomas Iver Hallem	07.07.25 kl 13:17
Ingvill Dalseg	07.07.25 kl 16:10
Geir Stenseth	07.07.25 kl 13:13

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig)

1. Rovviltnemnda viser til de nasjonale målsettingene om tre årlige ynglinger av brunbjørn i region 6. Nemnda viser til at bestanden av brunbjørn nasjonalt er 11,4 ynglinger i 2024, og at rovviltnemnda derfor har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i 2025 for region 6, jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 4 og 7.
2. For å forebygge betydelige skader på husdyr og tamrein forårsaket av brunbjørn anser rovviltnemnda at det er behov for en kvote for betinget skadefelling i region 6. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om brunbjørnens bestandsstatus og -utvikling i Midt-Norge.

Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte kvoten for skadefelling på tre dyr ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller for stor samlet belastning. Forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 vil ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også rovviltforskriften §§ 1, 6 og 9. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfoldloven § 12 vurdert. Rovviltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 er relevant i denne sammenheng.

3. Det fastsettes en kvote på tre (3) brunbjørner for betinget skadefelling.
4. Rovviltnemnda setter som vilkår at bjørnebinne(r) med unge(r) og dens unger er unntatt fra tillatelse for felling. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt
5. For binner uten unge(r) som opptrer som skadevolder utenfor forvaltningsområdet vil terskelen for skadefellingstillatelse være midlere, ikke høy.

6. Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor forvaltningsområdet for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.

Når kvote etter forskriften § 8 er vedtatt, belastes irregulær avgang av rovvilt i regionen denne kvoten, jf. § 7 siste ledd.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Rovviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.